

LIETUVOS ŽYDŲ (LITVAKŲ) BENDRUOMENĖ

יידישע קהילה אין ליטע (ליטוואקעס)

PAREMKITE LŽB

Donate

[Naujienos](#) [Mes](#) [Mokslas, Istorija ir Kultūra](#) [Programos](#) [Socialinių programų departamentas](#)
[Beigelių krautuvėlė](#) [Paveldas](#) [Makabi](#)

Merkinės šventės svarbiausias projektas – „Durys atsidaro“

 2019-08-19

Savaitgalį, rugpjūčio 17–18 dienomis Merkinėje vyko didelė šventė – prisimintos dvi sukaktys. Šiomet sukanka 660 metų nuo Merkinės paminėjimo istoriniuose šaltiniuose ir 450 metų, kai Merkinė gavo miesto teises. Į šventę buvo pakviesta ir Lietuvos žydų bendruomenė kartu su ansambliu Fajerlach.

[Paieška](#)
[Nauji laikraštis](#)
[Užsisakyti naujienlaikraštį](#)

[Beigelių krautuvėlė](#)

Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenei Merkinė yra svarbi, nes miestelyje iki Holokausto žydai sudarė 80 procentų gyventojų, „Tai, kad apie skaudžią praeitį stengiamasi nekalbėti yra jau įprasta. Bet būtų nenormalu, jeigu gyventume taip, lyg visų tų patirčių būtų nebuvo“, – pastebi Mindaugas Černiauskas, Merkinės krašto muziejaus direktorius. Merkinėje dabar gerbiamas žydų atminimas, tą įrodo šventei parengtas jaudinantis projektas „Duryms atsidaro“. Centrinėje miesto aikštėje pastatytas simbolis – dvi dvivėrės medinės durys, primenančios apie čia prieš karą buvusias žydų krautuves. Tai merkiniškio meistro Margirio Buržinsko dovana Merkinei. Kartu su naujosiomis durimis, šventės metu buvo eksponuojamos ir senos Merkinės žydo meistro pagamintos namų durys, kurias rado ir išsaugojo merkiniškis Povilas Raugala, o ekspozicijai paruošė Merkinės krašto muziejaus muziejininkas-mokslo darbuotojas Žygimantas Bružinskas, šventės proga parengęs ir parodą apie Merkinės miestelio architektūrą XX a. pirmoje pusėje.

VASAROS DARBO LAIKAS:

I-IV 09.00-19.00

V 09.00-16.00

VI ŠABATAS/NEDIRBAME

VII 10.00-18.00

+370 683 86894 kavine@lzb.lt

ŽYDIŠKI SKANĖSTAI - LITVAKŲ KULINARINIS PAVELDAS
PYLIMO G. 4, VILNIUS
KOSHER MEHADRIN CHOLOV YISROEL/PAS YISROEL

Lietuvos žydų b...
0,1 tūkst. patinka

Patiko

Jums ir 39 draugų tai patinka

Lietuvos žydų bendruomenė
prieš 2 val.

Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė sveikina Boženą Sokolynskąją, „Fajerlach“ ansamblio dainininkę susituokus su Jakovu Krasilovu. Linkime

Žygimantas Bružinskas yra baigęs archeologijos mokslus, domisi architektūra, jį labai domina Merkinė, kokia ji buvo prieš Antrąjį pasaulinį karą. Merkinė per karą buvo nušluota, subombarduota negailestingai, liko tik pelenų krūva. Iš 24 pastatų, supusių centrinę miesto aikštę liko tik stačiatikių cerkvė ir Vazos namo griaučiai. Gerai, kad yra daug tarpukario nuotraukų, tad po truputį, po fragmentą šiuolaikinių technologijų pagalba buvo atkurtas visuomeninės aikštės vaizdas, buvęs prieš karą.

Dabar aikštės pavadinimas – S. Dariaus ir S. Girėno, o iki 1933 m. aikštė vadinta Rinkos aikšte. Po „Lituanicos“ aviakatastrofos Soldino miškuose Merkinės šiaulių iniciatyva ši aikštė pervadinta garsiųjų lakūnų garbei.

Beigelių krautuv...
8.6 tūkst. patinka

Patiko

Jums ir 46 draugų tai patinka

Filmas: Keturios dienos su Lietuvos Žydų Bendruomene

Litvakų kapinių katalogas

LI-TUVON.LT
keliaukime po šetlus

Merkinės centre – raudonų plytų pastatas – Talmudo Toros mokykla, šalia – sinagogos Kloy fragmentai, o dar vienos greta buvusios medinės sinagogos Beit Midraš neliko nė ženklo... Ją sovietmečiu nugriovė tuometinė valdžia. Tad geriausiai išliko tik Talmudo Toros mokykla, pastatyta labai žymaus Merkinės žydo –Hario Fišelio iniciatyva. Jis į „Aukso žemę“ – JAV – emigravo būdamas dvidešimties 1885 m. Tapo turtingu, nors iš Lietuvos emigravo būdamas skurdžiumi. Gabus architektūrai vyras Niujorke dalyvavo politinėse žydų organizacijose, buvo valdybų narys, 1923 m. po beveik 40 metų pertraukos grįžo į Merkinę aplankyti tėvų kapų ir pastatyti jiems Merkinėje paminklą, o kaip dovaną gimtajam miesteliui apsiėmė pastatyti mokyklą. Kadangi Didžioji Merkinės sinagoga sudegė Pirmojo pasaulinio karo metais, toji mokykla pastatyta vietoje D. sinagogos. Prieš I Pasaulinį karą Merkinėje jau buvo 3 sinagogos. Net sunku dabar įsivaizduoti.

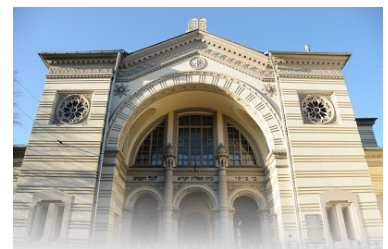

Pakruojo sinagoga

Kranto g. 8, Pakruojis
tel. 8 675 27613

Pirmadienį - penktadienį – 9–18
Šeštadienį – 10–16
Sekmadienį – 10–16
Išskyrus valstybinių švenčių dienomis

Tour Operator **JeruLita** handles Jewish Heritage and General History tours and also can help you finding information about your ancestors in Lithuania, Latvia, Estonia, Poland and Belarus.

<http://www.jerulitatravel.com>

Vilniaus Šolomo Aleichemo
ORT gimnazija

Pristatydamas parodą į šventę susirinkusiems svečiams, Žygimantas pasakojo, kad visi dabartiniai gyventojai yra atvykę iš aplinkinių kaimų, sovietmečiu Merkinė buvo atstatoma visiškai nekreipiant dėmesio, kokia čia svarbi buvo vieta. Aikštėje okupacijos metais pastatyti tipiniai pastatai, netinkantys šiam miesteliui. Žiūrint į aikštės perimetrą, matyti labai daug tuščių erdvių, to niekada nebūdavo aplink Turgaus aikštę, kur brangiausia žemė, kuri buvo užstatyta tankiai, pastatai stovėdavo vienas prie kito. „Dabar urbanistine prasme matyti, kad tai yra nenormalu. Merkinė urbanistine prasme iš tikrųjų dabar gyvena pokario sąlygomis“ – kalbėjo Žygimantas.

Projektas „Duryš atsidaro“ yra skirtas tarpukario Merkinės gyvenimui, kaip pagarbos ženklas čia gyvenusiai žydų ir lietuvių bendruomenei. Šios duryš kalba ne tik apie tai kokia buvo ir galėjo būti Merkinė, bet ir tai, kokia ji gali būti šandieną. Tai yra prisimenanti ir įsiklausanti į savo praeitį, svetinga visiems, kas nori atverti duris į Merkinės istoriją.

Projekto koordinatorius – Merkinės Krašto muziejaus direktorius Mindaugas Černiauskas. renginiais rėmė Lietuvos kultūros taryba. Pagrindinis projekto partneris – Merkinės kultūros centras (vad. Jurgita Keršienė).

Kalbant apie dabarties planus Merkinėje, reikia paminėti, kad šiuo metu į Talmudo Toros mokyklos pastatą planuojama perkelti vaikų darželį. Kloy sinagoga karo metais buvo subombarduota, o sovietmečiu ją rekonstravo į sporto salę. Šiandieną tai Merkinės V. Krėvės gimnazijos kultūros renginių salė.

Kviečiame pasidalinti prisiminimais apie 1941 m. nužudytus žydus prie Švenčionėlių. Kreiptis ir rašyti Švenčionių žydų bendruomenės pirmininkui Moisejui Šapiro: moisa50@mail.ru

Eilėraštis «Žydiškos gatvelės» [יידישע געסלעך]

Leibas Stockis [לייב סטאָצקיי]

Eilėraštis «Žydiškos gatvelės» [יידישע געסלעך / idische geslech]

Litvakų patarles jidiš kalba skaito Dita Šperling

Skverelyje prie sinagogų ateityje Merkinės krašto muziejus norėtų įamžinti buvusį garsų Merkinės žydų bendruomenės veikėją Dovydą Elijahu Stouną. Jo tikroji pavardė buvo Tsileršteinas. 1906 m. emigravęs iš Merkinės į JAV, ten baigė teisės mokslus, gavo JAV pilietybę, o netrukus Masačiusetse jis buvo išrinktas Atstovų rūmų nariu. Tai jo iniciatyva Masačiusetso valstija pirmoji pripažino Lietuvos Nepriklausomybę 1919 m., t.y. anksčiau negu Federalinė Amerikos valdžia. Kai šis paminklas bus pastatytas, atsiras dar vienas pagarbos ženklas miestelio žydams.

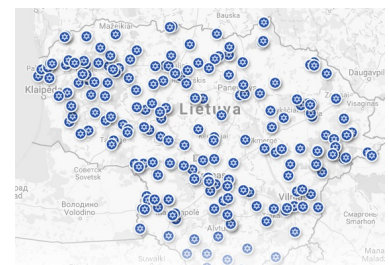
Merkinėje yra žydų kapinės, kurias prižiūri ir tvarko seniūnija, talkininkai, prieš keletą metų kapines tvarkė ir garsios „Misija Sibiras“ dalyviai. Miestelyje šiame Varėnos r. savivaldybės ir Merkinės krašto muziejaus iniciatyva pastatyti informaciniai stendai prie sinagogų, senųjų žydų kapinių, šalia Holokausto aukų kapavietės. Taip pat įrengtos rodyklės lietuvių ir anglų kalbomis, kad šiuos objektus nesunkiai galėtų rasti Merkinės svečiai, o atvykstančių užsienio svečių ir besidominčių Merkinės ir Merkinės žydų istorija kasmet vis daugėja.

Kazimierz Sakowicz

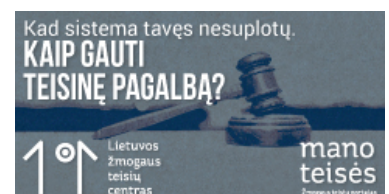
Panerių dienoraštis 1941–1943 m.

1 knygos dalis | 2 knygos dalis

Holokausto Lietuvoje atlasas

Taip pat įdomu..

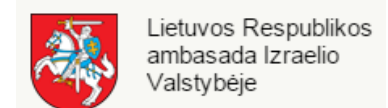

„Duryš atsidaro“ duryš yra ženklas, skirtas atminti senąją Merkinę, čia gyvenusius ir dirbusius žmones. Kokie jie buvo energingi, kiek daug padarė, kad miestelis atgytų. Tarpukariu Merkinė buvo ypatingai tvarkoma, pirmoji Alytaus apskrityje įsivedė vandentiekį, elektrą. Progresas buvo didelis. Dabar miestelyje sakoma: „turėsim duris, žiūrėsime ir matysim, kokia Merkinė buvo ir galėjo būti“.

LŽB pirmininkė Faina Kukliansky, sveikindama susirinkusius su Merkinės švente, papasakojo, kad jos tėvo giminė kilusi iš Veisiejų, todėl ji save pristato dzūke. Žydų bendruomenės pirmininkė pastebėjo, kad dažnai svarbūs renginiai vyksta su pompastiškom kalbos, o ši Merkinės šventė su jaunų Merkinės gyventojų parengtu projektu „Duryš atsidaro“ – ne tik nustebino savo jautria idėja, bet ir ypatingai prisiminė ir nuostabiai pagerbė čia gyvenusius žydus.

Šventėje daug plojimų sulaukė Žydų dainų ir šokių ansamblis Fajerlach ir jo smuikininkas Borisas Kirzneris.

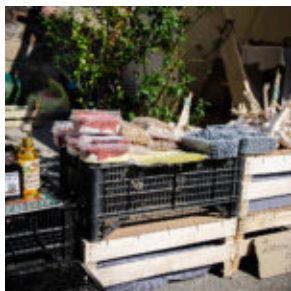
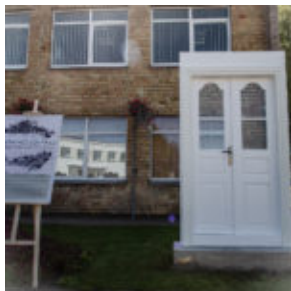
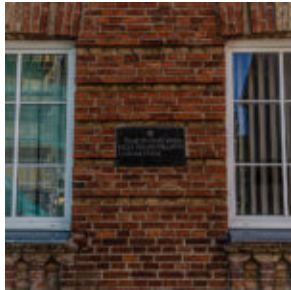

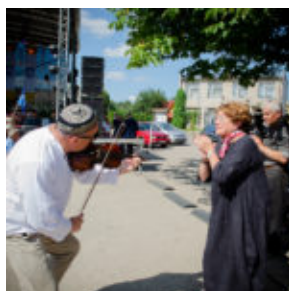
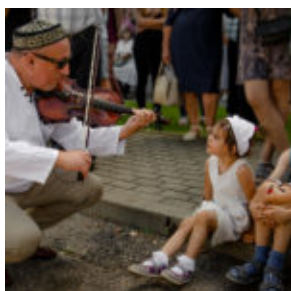
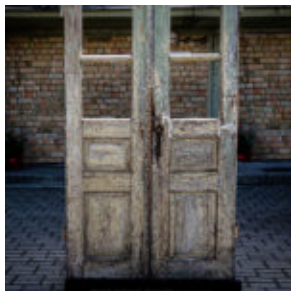
Merkinė IX tūkst. pr. Kr. Nemuno, Merkio, Stangės ir Straujos upių santakoje įsikūrė bene pirmieji Lietuvos gyventojai. Kartais istorikai teigia, kad Merkinę įkūrė vikingai.

Merkinės apylinkių miškuose medžiojo karaliai ir kunigaikščiai, mieste skambėjo keturių bažnyčių, cerkvės varpai, dviejuose vienuolynuose vienuoliai alumnus mokė lotynų kalbos, poetikos ir retorikos, nuo XVII a. pradžios į sinagogas melstis rinkosi žydai, rotušėje posėdžiavo magistratas, rūmų menėse šoko gražiausios Lietuvos, kartu ir Europos moterys.

Čia istorinius ženklus paliko Vytautas Didysis ir Jogaila, kuris 1387 m. Merkinėje pasirašė Magdeburgo teisę Vilniaus miestui. Daugelis Lietuvos valdovų yra teikę privilegijų Merkinei, o Žygimantas Augustas 1569 m. miestui suteikė Magdeburgo teisę ir patvirtinto miesto antspaudą su vienaaragiu. 1648 m. Merkinėje mirė Lenkijos karalius, Lietuvos didysis kunigaikštis Vladislovas Vaza IV.

← Kviečiame visus dalyvauti Europos žydų kultūros dienos renginiuose Vilniuje

„Panoramos“ parduotuvės asortimente išvelgiama nacistinė simbolika →

Copyright © 2019 Lietuvos žydų bendruomenė